

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Kedves Kutatótársak!

Dublinban, a méltán híres Guinness sörgyár látogatóközpontjában a cég történetét bemutató kiállításon látható gépek, technikai berendezések között van egy árpadaráló. A különlegességét nekünk, magyaroknak az adja, hogy a körülbelül százéves gép Ganz Ábrahám gyárában készült. A Guinness pedig azért szerezte be, mert a kor legjobb malomipari berendezéseit akarta használni. Márpedig a Ganzot az újdonságokra való nyitottság, a legújabb tudományos eredmények ismerete és adaptálása – ma úgy mondanánk, innováció – és kimagasló technológiai színvonal jellemezte.

Mindehhez – mint oly sok máshoz – Akadémiánk alapítójának, gróf Széchenyi Istvánnak is volt némi köze, mivel ő kezdeményezte a József Hengermalom Társulat gőzmalmának építését, ahol Ganz Ábrahám eredetileg szerelőként dolgozni kezdett.

Tisztelt Hallgatóság!

Ami több mint száz évvel ezelőtt az árpadaráló vagy a kiváló minőségű vasúti kerék volt, az ma mikrobiológiai eljárás, gyógyszerkutatás vagy éppen orvosi célú képző technológia. Környezetünket, mindennapjainkat a 20. század elejétől eltérően ma már nem a nehéziparban alkalmazott új eljárások, hanem egyre inkább a mesterséges intelligencia és biotechnológia formálja.

Nem változott viszont az, hogy a fejlődés alapját az alapkutatás jelenti. A tudományos felfedezések teremtik meg a technológiai továbblépés lehetőségét, ehhez azonban olyan innovációs környezetet kell kialakítani, amely hasznosítani tudja a legújabb tudományos eredményeket. Bár a Magyar Tudományos Akadémia legtöbb tagja

alapkutatásokat végez, maga az MTA – a küldetésében megfogalmazottakkal összhangban – részt vesz a legfontosabb kutatási területek azonosításában és a nemzeti kutatási, fejlesztési és innovációs stratégia megújításában, valamint együttműködést teremt az egyetemi, kutatóintézeti és vállalati kutatások között.

Ennek legújabb példája az MTA Kiváló Kutatóhely minősítés megszerzését célzó második pályázat. Az előzmények a múltban gyökereznek: a Magyar Tudományos Akadémia már évtizedek óta egyfajta minőségbiztosítási feladatot lát el, amikor az MTA doktora címmel ismeri el az egyéni tudományos kiválóságot. Bár kutatóhálózatát elveszítette, az továbbra is egyértelmű, hogy az Akadémia megkerülhetetlen minőségbiztosító bázisa a hazai kutatói közösségnek. Ezt a szerepét erősítette, egyúttal új fejezetet nyitott a magyar tudományos teljesítmény értékelésében, amikor 2021-ben a kezdeményezésemre a tudományos kiválóság elismerését kiterjesztette a tudományos intézményekre is az MTA Kiváló Kutatóhely minősítés létrehozásával.

Már ekkor felmerült, hogy a minősítésre ne csak az MTA korábbi kutatóhálózatának tagintézményei, valamint a magyarországi egyetemek kutatóhelyei pályázhassanak, hanem a hazánkban székhellyel rendelkező vállalkozások keretében működő kutatóhelyek is megmérethessék tudományos teljesítményüket.

A minősítés megalapításával és működtetésével – akár csak az intézeti és egyetemi kutatóhelyek esetében – a legkiemelkedőbb, vállalati keretben működő kutatóhelyeknek is méltó elismerést, a feltörekvőknek reális perspektívát, az érdeklődő hazai és külföldi döntéshozóknak döntési alapul is szolgáló objektív helyzetképet, a hazai tudomány

kiválóságában érdekelt társadalomnak pedig tájékozási lehetőséget kívánunk adni.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A vállalkozások keretében működő kutatóhelyek számára meghirdetett MTA Kiváló Kutatóhely címet hét pályázó nyerte el. Két pályázó az agrár-élelmiszeripar, egy az orvostudományok területén működő, három gyógyszerkutató, valamint egy a fizikai kutatások területén működő cég. Mindez egyszerre mutatja nemcsak azt, hogy melyek napjaink innovációs szempontból kiemelkedően fontos irányai, hanem azt is, hogy melyek azok a területek, amelyeken a kutatással is foglalkozó magyarországi cégek a nemzetközi szintén is versenyképesek.

Korszerű, hatékony oktatás, a kutatói kíváncsiságon alapuló felfedező kutatások, valamint a piaci igényeknek megfelelő kutatás-fejlesztés és innováció – ezek azok az egyformán fontos és egymással szorosan összefüggő tényezők, amelyek nélkül a 21. század elején egy ország sem lehet eredményes. Mi itt a Magyar Tudományos Akadémián ennek érdekében végezzük tudományszervezői és koordinátori munkánkat, és ezért hirdetünk meg olyan programokat is, amelyek révén a legkiválóbb kutatóknak és innovátoroknak nyújtunk támogatást. Akik ma itt vannak, immár oklevéllel tanúsítva is e legkiválóbbak közé tartoznak.

Gratulálok a nyertes vállalatok jelen lévő képviselőinek és az ott dolgozó kutatóknak!

Köszönöm, hogy meghallgattak!